

Brüsszel, 2023.6.26.
COM(2023) 342 final

2023/0214 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

az (EU) 2017/784 végrehajtási határozatnak a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK irányelv 206. és 226. cikkétől eltérő, Olaszország által hozott különös intézkedés engedélyezésére meghatározott időszak és az intézkedés hatálya tekintetében történő módosításáról

INDOKOLÁS

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK irányelv¹ (a továbbiakban: a héairányelv) 395. cikkének (1) bekezdése értelmében a Tanács – a Bizottság javaslata alapján – bármelyik tagállamot egyhangúlag felhatalmazhatja arra, hogy az irányelvben foglaltaktól eltérő különös intézkedéseket alkalmazzon a hozzáadottérték-adó beszedésének egyszerűsítésére vagy egyes adócsalások és -kikerülések megelőzésére.

A Bizottságnál 2022. szeptember 26-án iktatott levelében az Olasz Köztársaság felhatalmazást kért arra, hogy a hatóságok, a központi és helyi hatóságok által ellenőrzött vállalatok és a tőzsdén jegyzett vállalatok egy csoportja számára történő termékértékesítés és szolgáltatásnyújtás esetében a továbbiakban is alkalmazhassa a héairányelv 206. és 226. cikkétől való eltérést a héa megfizetésére és a számlázásra vonatkozó előírások tekintetében.

A Bizottságnál 2023. május 8-án iktatott levelében Olaszország módosította kérelmét azt kérve, hogy az engedély hatályát 2025. július 1-jétől a hatóságok, valamint a központi és helyi hatóságok által ellenőrzött vállalatok részére történő termékértékesítésekre és szolgáltatásnyújtásokra korlátozzák. A héairányelv 395. cikke (2) bekezdésének megfelelően a Bizottság 2023. május 11-én kelt levelében tájékoztatta a többi tagállamot az Olasz Köztársaság kérelméről. 2023. május 12-én kelt levelében a Bizottság arról értesítette az Olasz Köztársaságot, hogy a kérelem elbírálásához szükséges minden információ a rendelkezésére áll.

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

A statisztikai ellenőrzési rendszer bevezetését követően Olaszország súlyos héacsalásokat derített fel a hatóságok részére történő termékértékesítéssel és szolgáltatásnyújtással összefüggésben. E gyakorlat megszüntetése érdekében 2014-ben Olaszország kérelmezte, hogy a hatóságok részére történő termékértékesítések és szolgáltatásnyújtások után fizetendő héát ne az értékesítőnek vagy szolgáltatónak, hanem az adóhatóság egy elkülönített és zárolt bankszámlájára fizessék meg. Ezt a mechanizmust általában „megosztott fizetesként” említik, minthogy a szokásosan a vevő által az értékesítőnek vagy a szolgáltatónak történő kifizetést (a termékértékesítésért és a szolgáltatásnyújtásért járó ellentételezés plusz héa) két részre osztják a következőképpen: i. egyfelől a termékértékesítőnek vagy szolgáltatónak fizetett ellenszolgáltatásra; és ii. másfelől a megfizetendő héára, amelyet az adóhatóságok zárolt bankszámlájára utalnak át.

Az eltérést a Tanács (EU) 2015/1401 végrehajtási határozata² 2017. december 31-éig engedélyezte. E határozat felhatalmazta Olaszországot, hogy a héafizetés tekintetében a héairányelv 206. cikkétől, a számlázási szabályok vonatkozásában pedig a héairányelv 226. cikkétől eltérjen.

Olaszország egy meghatározott időre kérelmezte az eltérést, amíg kidolgozza és bevezeti az ellenőrzési politika megfelelő intézkedéseit, és maradéktalanul kihasználja az elektronikus számlázáson keresztül beérkező adatokban rejlő lehetőségeket. Az egyes tranzakciók és a hatóságok által a vásárlásaik után megfizetendő pontos héaösszegek valós idejű ellenőrzését biztosító, a hatóságok részére történő termékértékesítésekre és szolgáltatásnyújtásokra vonatkozó elektronikus számlázási kötelezettség bevezetése valószínűleg lehetővé tenné Olaszország számára, hogy a hagyományos ellenőrzési módszerekre támaszkodva vizsgálja az

¹ HL L 347., 2006.12.11., 1. o.

² HL L 217., 2015.8.18., 7. o.

érintett ágazatot úgy, hogy a héairányelvtől ne kelljen eltérnie azért, hogy a megosztott fizetési intézkedést alkalmazza.

Az Olaszország által nyújtott tájékoztatás szerint a hatóságok részére történő termékértékesítésekre és szolgáltatásnyújtásokra vonatkozó elektronikus számlázás bevezetése jelentős mennyiségű információt szolgáltatott az adóhatóságnak a számlamozgásokkal kapcsolatban, ami lehetővé tette a tranzakciók és a vonatkozó heaösszegek ellenőrzését. 2017. január 1-jétől vezették csak be azonban a hatékony ellenőrzési rendszer egy másik elemét, az adóhatóság felé a kiállított és befogadott számlákkal kapcsolatban fennálló adatszolgáltatási kötelezettséget. Több idő kellett ahhoz, hogy az intézkedés hatékony legyen és valóban nagyobb adófegyelemre ösztönözze az adóalanyokat. Következésképpen Olaszország kérelmezte, hogy a hatóságok részére történő termékértékesítések és szolgáltatásnyújtások tekintetében a héairányelv 206. és 226. cikkétől való eltérést hosszabbítsák meg.

Ezenkívül Olaszország adócsalást tárt fel a hatóságok által ellenőrzött vállalatok, illetve a tőzsdén jegyzett vállalatok egy kisebb, 40 vállalatból álló csoportja részére történő termékértékesítések és szolgáltatásnyújtások körében. Az ezen adócsalás elleni küzdelem, valamint annak biztosítása érdekében, hogy az állami héabevételekben ne legyen további kiesés, Olaszország kérelmezte a héairányelv 206. és 226. cikkétől való eltérés alkalmazási körének kiterjesztését a fent említett gazdálkodó egységek számára történő termékértékesítésre és szolgáltatásnyújtásra, akiket Olaszország ugyanolyan megbízhatónak tart, mint a hatóságokat. Ezek között a gazdálkodó egységek között vannak központi és helyi hatóságok által ellenőrzött vállalatok, illetve mintegy 40 tőzsdén jegyzett vállalat, így összesen mintegy 2 400 vállalatról van szó. Olaszország arra számított, hogy ha a megosztott fizetési rendszert kiterjeszti e vállalatokra, akkor visszaszoríthatja az érintett gazdálkodó egységek értékesítői vagy szolgáltatói részéről héanemfizetés formájában jelentkező adócsalást, ezzel pedig növelheti a héabevételeket.

A kibővített alkalmazási körrel rendelkező eltérés meghosszabbítását a Tanács (EU) 2017/784 végrehajtási határozata³ 2020. június 30-ig engedélyezte. Ezt az eltérést a Tanács (EU) 2020/1105 végrehajtási határozata⁴ újból meghosszabbította, 2023. június 30-ig.

A megosztott fizetési mechanizmus az Olaszország által az adócsalással és -kijátszással szemben bevezetett intézkedéscsomag része. Ezen intézkedéscsomag többek között magában foglalja az elektronikus számlázást és a naponta lebonyolított ügyletek ellenértékére vonatkozó elektronikus adattovábbítást. Az elektronikus számlázást 2018. július 1-jén vezették be bizonyos ágazatokban, 2019. január 1-jén pedig általános hatályúvá vált. E kötelezettséget a Tanács (EU) 2018/593 végrehajtási határozata⁵ engedélyezte. A naponta lebonyolított ügyletek ellenértékére vonatkozó elektronikus adattovábbítás értelmében a kiskereskedelemben működő, illetve hasonló (számlázási kötelezettséggel nem érintett) tevékenységeket folytató adófizetők kötelesek a naponta lebonyolított ügyletek ellenértékére vonatkozó adatokat elektronikusan tárolni és az *Agenzia delle Entrate* részére elektronikusan továbbítani. Ez utóbbi kötelezettség 2020. január 1-jétől hatályos, illetve azon adófizetők vonatkozásában, amelyek forgalma meghaladja a 400 000 EUR-t, 2019. július 1-jétől. Ezen intézkedéscsomag más ellenőrző intézkedések helyébe lépett, és segítségével az olasz adóhatóság összevetheti a vállalkozók által bevallott különböző műveleteket és nyomon követheti a héafizetések teljesítését. A legutóbbi jogszabályváltozások bevezették azt a

³ HL L 118., 2017.5.6., 17. o.

⁴ HL L 242., 2020.7.28., 4. o.

⁵ A Tanács (EU) 2018/593 végrehajtási határozata (2018. április 16.) az Olasz Köztársaságnak a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK irányelv 218. és 232. cikkétől eltérő különös intézkedés bevezetésére történő felhatalmazásáról (HL L 99., 2018.4.19., 14. o.).

kötelezettséget, hogy a héatranzakciókról szóló, elektronikus számlákból, határokon átnyúló tranzakciókból és elektronikusan tárolt ellenértékekből származó adatokat haladéktalanul az adófizetők rendelkezésére kell bocsátani, hogy egyszerűsítsék számukra a normakövetést; ennek eredményeként a héabevallásokat az *Agenzia delle Entrate* előre kitölti, és elkészülnek a szokásos adómegállapítások, amelyeket az adófizetők elfogadhatnak vagy kiegészíthetnek.

Az (EU) 2017/784 határozat (7) preambulumbekzdése szerint amint megvalósul a szóban forgó rendszer teljes körű végrehajtása, nem lesz szükség a 2006/112/EK irányelvtől való eltérésre a megosztott fizetés alkalmazása érdekében. Ugyanakkor amint az a 2020/1105 határozat (8) preambulumbekzdéséből kitűnik, mivel akkoriban ezen intézkedések végrehajtása egy közeműltbeli esemény volt, még korai lett volna teljes mértékben értékelni hatékonyságukat. Továbbá, tekintettel arra, hogy Olaszország a Covid19-világjárvány miatt nehéz helyzetbe került, az adóalanyok nehezebben tudták csak megvalósítani számlázási rendszereik szükséges változtatásait, mint ahogy az adóhatóságok sem tudták olyan gördülékenyen kiigazítani ellenőrzési és informatikai rendszereiket. Ezért az intézkedés megszüntetése jelentős negatív hatásokkal járhat az adócsalás elleni küzdelemre és a héa beszedésére nézve, valamint az adóalanyok adminisztratív költségeit illetően. Ezen okokból kifolyólag a megosztott fizetési mechanizmus további alkalmazására vonatkozó felhatalmazást 2023. június 30-ig meghosszabbították.

Olaszország mindazonáltal úgy véli, hogy a megosztott fizetési mechanizmus és a kötelező elektronikus számlázás olyan szinergiákat hozott létre, amelyek a héacsalás jelentős csökkenését eredményezték, és ezért párhuzamos intézkedésként továbbra is fenn kell tartani őket, mivel a megosztott fizetés a csalás megelőzésének, míg az elektronikus számlázás a csalások felderítésének az eszköze.

Olaszország szerint a megosztott fizetési mechanizmus hatékonysága az eszköz adócsalást megelőző jellegében rejlik, ennek megfelelően nagyobb bevételt biztosít, mint bármely, utólagos ellenőrzési tevékenységet magában foglaló intézkedés. Bármennyire is időben vagy haladéktalanul is történjen egy ellenőrzés, utólagos intézkedésekkel nem mindig biztosítható a kijátszott adó hatékony behajtása. Míg az elektronikus számlázás (illetve azon esetekben, amikor az elektronikus számlázás nem kötelező, a számlaadatok jelentése) egy rendkívül hatékony intézkedés, az ellenőrzés elvégzését követően előfordulhat, hogy az adókijátszó nem rendelkezik a tartozás megfizetéséhez szükséges pénzügyi kapacitással. Ezen oknál fogva Olaszország szerint a megosztott fizetési mechanizmus egy igen hatékony eszköz, ha a vevő adózási fegyelme jobb, mint a szolgáltatóé. Olaszország ezért úgy véli, hogy az intézkedések egymást kiegészítve működnek, és nem kölcsönösen felcserélhetők.

Mindazonáltal az intézkedés fokozatos megszüntetésére vonatkozó kötelezettségvállalásának teljesítése érdekében Olaszország – a Bizottságnál 2023. május 8-án iktatott levelében – módosította a kérelmét, hogy 2025. július 1-jétől kizárja a különös intézkedés hatálya alól a *Borsa Italiana* FTSE MIB indexében felsorolt vállalatok részére történő termékértékesítéseket és szolgáltatásnyújtásokat. Ez az időkeret lehetővé teszi az eltérés keretében alkalmazott korlátozás által érintett adóalanyok számára a megfelelő működési kiigazítások elvégzését, az olasz hatóságok számára pedig az intézkedés hatékonyságának nyomon követését és a lehetséges alternatív intézkedések megfelelő értékelését.

Meg kell jegyezni, hogy a megosztott fizetés egyik hatása az, hogy az értékesítők vagy szolgáltatók a beszerzéseik után megfizetett héát nem tudják adóalanyként ellentételezni a termékértékesítéseik/szolgáltatásnyújtásaik után befolyó héával. Állandó hitelezői pozícióba kerülhetnek, és a szóban forgó héát ténylegesen vissza kell téríttetniük az adóhatósággal. Másrészt, bizonyos feltételek között Olaszország engedélyezi ezeknek az értékesítőknek vagy szolgáltatóknak, hogy a vevőiktől be nem folyó héát Olaszországban fizetendő egyéb

adókkal ellentételezzék, ezzel mérsékelve azt a pénzforgalmi problémát, amely egyébként azoknál a vállalkozásoknál jelentkezhethet, amelyek Olaszországban kötelesek adózni. Az Olaszország által szolgáltatott adatok szerint a héa-visszatérítések feldolgozásának átlagos időtartama 2021-ben általában véve 68 nap volt, míg az adóalanyokhoz megosztott fizetés keretében intézett kérelmek esetében az átlag 63 nap volt.

A fentiek fényében a Bizottság Olaszország arra irányuló kérelmének elfogadását javasolja, hogy hosszabbítsák meg az eltérés engedélyezését, de csak 2026. június 30-ig (szemben az Olaszország által kért 2026. december 31-i időponttal). Ennek az időtartamnak elegendőnek kell lennie ahhoz, hogy értékeljék az érintett ágazatokra nézve az adócsalás mérséklése érdekében végrehajtott intézkedések hatékonyságát. Ezenfelül a nevezett időpontig a vállalkozások és az adóhatóság is jobb helyzetben lesznek ahhoz, hogy elvégezzék rendszereik szükséges kiigazítását.

Az eltérés széles alkalmazási körére tekintettel, az eltérés keretében fontos gondoskodni a megfelelő nyomon követésről, különösen annak értékeléséről, hogy milyen hatása van az intézkedésnek a héacsalás szintjére, illetve – az eltérésben érintett adóalanyok vonatkozásában – a héa-visszatérítések helyzetére. A Bizottság ezért felkéri Olaszországot, hogy az eltérés hatálybalépésétől számított tizenöt hónapon belül terjesszen elő egy jelentést arról, hogy a héa-visszatérítési eljárás hogyan befolyásolja az érintett értékesítők vagy szolgáltatók (adóalanyok) helyzetét. A jelentésben különösen arra vonatkozó statisztikákat kell szerepeltetni, hogy ezen adóalanyok tekintetében átlagosan mennyi idő szükséges a tényleges héa-visszatérítésekhez, illetve ki kell emelni azokat az egyedi problémákat, amelyek ezzel összefüggésben felmerülhetnek. E jelentésben ki kell térni az eltéréssel érintett termékértékesítések és szolgáltatásnyújtások tekintetében végrehajtott, adócsalással szembeni különböző intézkedésekre, hatálybalépésük napjára, valamint hatékonyságuk értékelésére.

- **Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel**

Az eltérés összhangban áll a szabályozási terület hatályos szakpolitikai rendelkezéseivel.

A Bizottság 2022. december 8-án elfogadta a 2006/112/EK irányelvnek a digitális korhoz igazodó héaszabályok tekintetében történő módosításáról szóló tanácsi irányelvre⁶ irányuló javaslatot. A javaslat egyik fő célkitűzése a héacsalás elleni küzdelem az e-számlázáson alapuló digitális jelentéstételi követelmények végrehajtása révén. Elfogadását követően ez a reform lehetővé teszi a tagállamok számára a kötelező elektronikus számlázás bevezetését, amint az Olaszországban jelenleg is történik, ugyanakkor megszünteti azt a kötelezettséget, hogy kérelmezni kelljen a héairányelvtől való további eltéréseket ilyen rendszerek bevezetése céljából. A fent említettek szerint az adóhatóság felé elektronikus számlázás útján történő adatszolgáltatás részét képezi annak az intézkedéscsomagnak, amelyet a megosztott fizetési mechanizmussal együtt Olaszország a héacsalás elleni küzdelem érdekében elfogadott.

Az (EU) 2019/310 tanácsi végrehajtási határozat⁷ a megosztott fizetési mechanizmus alkalmazására vonatkozóan hasonló eltérést engedélyezett Lengyelország számára. Ezt az eltérést eredetileg 2022. február 28-ig engedélyezték, majd később 2025. február 28-ig meghosszabbították⁸. A lengyel megosztott fizetési rendszer egy önkéntes és egy kötelező

⁶ COM(2022) 701 final.

⁷ A Tanács (EU) 2019/310 végrehajtási határozata (2019. február 18.) Lengyelországnak a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK irányelv 226. cikkétől eltérő különös intézkedés bevezetésére történő felhatalmazásáról (HL L 51., 2019.2.22., 19. o.).

⁸ A Tanács (EU) 2022/559 végrehajtási határozata (2022. április 5.) az (EU) 2019/310 végrehajtási határozatnak a Lengyelország részére a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK irányelv 226. cikkétől eltérő különös intézkedés további alkalmazására adott felhatalmazás tekintetében történő módosításáról (HL L 108., 2022.4.7., 51. o.).

megosztott fizetési mechanizmust tartalmaz. E kötelező megosztott fizetési rendszer az elektronikus banki átutalásokkal kifizetett termékértékesítéseket és szolgáltatásnyújtásokat érinti, amelyekre az adócsalásnak különösen kitett olyan ágazatokban működő adóalanyok között kerül sor, amely ágazatokban évek óta feltárnak héacsalást. A lengyel kötelező megosztott fizetési rendszerben a vevő által fizetett összeget a bank osztja meg úgy, hogy azt az értékesítő vagy szolgáltató megfelelő számláira utalja át, azaz az adóalapot a kereskedő rendes számlájára, a héa összegét pedig a kereskedő zárolt héaszámlájára. Jóllehet a zárolt héaszámlán szereplő pénzüsszegek az adóalany tulajdonát képezik, az adóalany azok feletti rendelkezésének lehetősége elvileg az adóhatóságnak fizetendő héa vagy az értékesítőktől/szolgáltatóktól kapott számlákból keletkező héa megfizetésére korlátozódik.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

• Jogalap

A jogalap a héairányelv 395. cikke, amely úgy rendelkezik, hogy a Tanács a Bizottság javaslata alapján egyhangúlag eljárva bármelyik tagállamot felhatalmazhatja arra, hogy az irányelvben foglaltaktól eltérő különös intézkedéseket vezessen be a héa beszedésének egyszerűsítésére vagy egyes adócsalások és adókikerülések megelőzésére.

• Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)

Tekintettel a héairányelv azon rendelkezésére, amelyre a javaslat épül, a javaslat az Európai Unió kizárólagos hatáskörébe esik. Ezért a szubszidiaritás elve nem alkalmazandó.

• Arányosság

A határozat egy tagállamnak – saját kérelme alapján – biztosított engedélyre irányul, kötelezettséget tehát nem keletkeztet.

Mivel az eltérés határozott időre szól, és a közszektor számára történő termékértékesítésre és szolgáltatásnyújtásra, az államilag ellenőrzött vállalatokra, illetve a tőzsdén jegyzett vállalatokra (utóbbikra csak 2025. július 1-jéig) vonatkozik, alkalmazási köre olyan specifikus ágazatokra irányul, amelyekben az adócsalás komoly problémát jelent. A különös intézkedés ezért arányban áll a kitűzött céllal, vagyis az adócsalás elleni küzdelemmel.

• A jogi aktus típusának megválasztása

A javasolt aktus tanácsi végrehajtási határozat.

A héairányelv 395. cikke szerint a héára vonatkozó közös szabályoktól kizárólag abban az esetben lehet eltérni, ha arra a Tanács a Bizottság javaslata alapján egyhangúlag felhatalmazást ad. A tanácsi végrehajtási határozat a legmegfelelőbb jogi aktus, mert az egy-egy tagállamnak is címezhető.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

• Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk

Nem került sor konzultációra érdekelt felekkel. A javaslat Olaszország kérelmén alapul, és kizárólag ezt a tagállamot érinti.

- **Hatásvizsgálat**

Nem végeztek hatásvizsgálatot, mivel a javaslat várhatóan nem jár jelentős gazdasági, környezeti, illetve társadalmi hatással.

A tanácsi végrehajtási határozatra irányuló javaslat célja a héairányelv 206. és 226. cikkétől való eltérés alkalmazásának meghosszabbítása a hatóságok, a központi és a helyi hatóságok által ellenőrzött vállalatok, valamint mintegy 40 tőzsdén jegyzett vállalat részére történő termékértékesítés és szolgáltatásnyújtás tekintetében. A tanácsi végrehajtási határozatra irányuló javaslat célja elsősorban a felsorolt gazdálkodó egységek értékesítői vagy szolgáltatói részéről héanemfizetés formájában jelentkező adócsalás elleni küzdelem, mivel kimondja, hogy az esedékes héát az adóhatóság egy elkülönített bankszámlájára kell megfizetni. Az Olaszország által jelenleg alkalmazott intézkedés e cél eléréséhez hatékony eszköznek tűnik.

Az Olaszország által szolgáltatott adatok alapján az intézkedés végrehajtása mintegy évi 4,6 milliárd EUR-val növeli a befizetéseket. Ezt az összeget az *Agenzia delle Entrate* határozta meg, annak alapul vételével, hogy a *Pubblica Amministrazione* (PA) értékesítői és szolgáltatói tekintetében ugyanazon tranzakciók vonatkozásában a megosztott fizetési mechanizmus bevezetését követően ténylegesen megfizetett, alacsonyabb áthárított héa összege – a kompenzációk és visszatérítések növekedésének levonása után – elmarad a PA által ugyanezen tranzakciók vonatkozásában teljesített kifizetésektől. Az Olaszország által végzett további elemzés következtetése szerint ez a hatás minden évében stabil maradt, mivel az intézkedést teljes mértékben végrehajtották. Olaszország attól tart, hogy az intézkedés megszüntetése ugyanilyen nagyságrendű bevételkiesést eredményezhet egy olyan időszakban, amikor Olaszországnak továbbra is jelentős héabevételi-kieséssel kell megküzdenie.

További figyelembe veendő hatás, hogy az értékesítők vagy szolgáltatók e rendszer alapján nem kapják meg a héát a vevőiktől. Ennélfogva gyakrabban kell majd kérelmezniük a héa tényleges visszatérítését abban az esetben, ha a héát nem tudják az Olaszországban fizetendő egyéb adókkal ellentételezni. A szóban forgó adóalanyokat érintő negatív hatás elkerülése érdekében elengedhetetlen – különösen, ha nem Olaszországban letelepedett értékesítőkről vagy szolgáltatókról van szó –, hogy a visszatérítési eljárás kifogástalanul működjön és ne húzódjon el. Olaszország szerint a visszatérítések átlagos feldolgozási ideje nagyrészt megfelel a nemzeti jogszabályokban meghatározott három hónapos határidőnek⁹. A megosztott fizetési mechanizmus hatálya alá tartozó vállalatok esetében az említett feldolgozási idő az ilyen kérelmek elsőbbségi kezelésének köszönhetően lerövidül. Ezenkívül az elektronikus számlázás bevezetése megkönnyítette a kérelmek általános feldolgozását, hozzájárulva a visszatérítési kérelmek feldolgozásához szükséges idő általános csökkenéséhez. Az Olaszország által szolgáltatott adatok szerint a visszatérítések átlagos feldolgozási ideje 2021-ben általában véve 68 nap volt, míg a megosztott fizetés keretében intézett kérelmek esetében az átlag 63 nap volt.

- **Alapjogok**

A javaslatnak nincs semmilyen hatása az alapvető jogok védelmére.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

Az intézkedés nem lesz kedvezőtlen hatással az Unió héából származó saját forrásaira.

⁹ Az 1972. október 26-i 633. sz. elnöki rendelet 38. cikke.

Javaslat

A TANÁCS VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

az (EU) 2017/784 végrehajtási határozatnak a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK irányelv 206. és 226. cikkétől eltérő, Olaszország által hozott különös intézkedés engedélyezésére meghatározott időszak és az intézkedés hatálya tekintetében történő módosításáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelvre¹ és különösen annak 395. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

- (1) A Tanács (EU) 2015/1401 végrehajtási határozatában² foglalt felhatalmazás értelmében Olaszország 2017. december 31-ig előírhatja, hogy a hatóságok részére történő termékértékesítések és szolgáltatásnyújtások után fizetendő hozzáadottértékadót (héa) az említett hatóságok az adóhatóság egy elkülönített és zárt bankszámlájára fizessék meg (a továbbiakban: különös intézkedés). E különös intézkedés a héafizetésre és a számlázásra vonatkozó szabályok tekintetében a 2006/112/EK irányelv 206. és 226. cikkétől való eltérésnek minősült.
- (2) Az (EU) 2017/784 tanácsi végrehajtási határozat³ felhatalmazta Olaszországot a különös intézkedés 2020. június 30-ig való alkalmazására, továbbá úgy bővítette az intézkedés alkalmazási körét, hogy az kiterjedjen a hatóságok által ellenőrzött bizonyos vállalatoknak és a Financial Times Stock Exchange Milano Indice di Borsa (FTSE MIB) indexben szereplő, tőzsdén jegyzett vállalatoknak történő értékesítésekre és szolgáltatásnyújtásokra. Az említett felhatalmazás hatályát ezt követően az (EU) 2020/1105 tanácsi végrehajtási határozat⁴ 2023. június 30-ig meghosszabbította.
- (3) A Bizottságnál 2022. szeptember 26-án iktatott levelében Olaszország ezen felhatalmazás 2026. december 31-ig történő meghosszabbítását kérelmezte. A Bizottságnál 2023. május 8-án iktatott levelében Olaszország azt kérte, hogy a különös intézkedés hatályát 2025. július 1-jétől a hatóságok és a hatóságok által ellenőrzött bizonyos vállalatok részére történő termékértékesítésekre és szolgáltatásnyújtásokra korlátozzák.
- (4) A Bizottság 2023. május 11-én kelt levelében tájékoztatta a többi tagállamot Olaszország kérelméről. A Bizottság 2023. május 12-én kelt levelében arról értesítette Olaszországot, hogy a kérelem elbírálásához szükséges valamennyi információ a rendelkezésére áll.

¹ HL L 347., 2006.12.11., 1. o.

² HL L 217., 2015.8.18., 7. o.

³ HL L 118., 2017.5.6., 17. o.

⁴ HL L 242., 2020.7.28., 4. o.

- (5) A különös intézkedés az Olaszország által az adócsalással és -kijátszással szemben bevezetett intézkedéscsomag része. Az említett intézkedéscsomag, ideértve az (EU) 2018/593 tanácsi végrehajtási határozattal⁵ engedélyezett elektronikus számlázási kötelezettséget is, más ellenőrző intézkedések helyébe lépett, és segítségével az olasz adóhatóságok összevethetik a vállalkozók által bevallott különböző műveleteket, valamint nyomon követhetik a héafizetések vállalkozók általi teljesítését.
- (6) Olaszország úgy véli, hogy a végrehajtott intézkedéscsomag keretében megvalósuló kötelező elektronikus számlázás révén az adóhatóságnak kevesebb időn belül tudomására jut egy lehetséges adócsalás vagy -kijátszás fennállása. Olaszország ugyanakkor megállapítja azt is, hogy amennyiben nem alkalmazzák a különös intézkedéssel bevezetett megosztott fizetési mechanizmust, a fizetésektelen adócsalóktól- vagy kijátszóktól a keresztellenőrzést követően szinte lehetetlen visszatéríteni az adót. Így a megosztott fizetési mechanizmus, mint előzetes intézkedés, rendkívül hatékonynak bizonyult és jól kiegészíti a kötelező elektronikus számlázást mint utólagos intézkedést.
- (7) Olaszország többször is kötelezettséget vállalt arra, hogy amint lezárul az Olaszország által alkalmazni kívánt intézkedéscsomag teljes végrehajtása, nem fogja kérni a megosztott fizetési mechanizmus alkalmazását lehetővé tevő különös intézkedés megújítását. Ugyanakkor Olaszország úgy véli, hogy a különös intézkedés hatékonyságára és az egyéb alkalmazott intézkedésekkel – különösen az elektronikus számlázásra vonatkozó kötelezettséggel – való szinergiáira tekintettel a különös intézkedést ki kell terjeszteni, nehogy kárba vesszenek az olasz héabevétel-kiesés csökkentésére tett erőfeszítések. Mindazonáltal a különös intézkedés fokozatos megszüntetésére vonatkozó kötelezettségvállalásának teljesítése érdekében Olaszország módosította a kérelmét, hogy 2025. július 1-jétől kizárja a különös intézkedés hatálya alól a Financial Times Stock Exchange Milano Indice di Borsa (FTSE MIB) indexben szereplő, tőzsdén jegyzett társaságoknak történő termékértékesítéseket és szolgáltatásnyújtásokat. Az említett időkeret lehetővé teszi a különös intézkedés keretében alkalmazott korlátozás által érintett adóalanyok számára a megfelelő működési kiigazítások elvégzését, az olasz adóhatóságok számára pedig a különös intézkedés hatékonyságának nyomon követését és a lehetséges alternatív intézkedések megfelelő értékelését.
- (8) A különös intézkedés egyik hatása az, hogy az értékesítők vagy szolgáltatók a beszerzéseik után megfizetett héát nem tudják adóalanyként ellentételezni a termékértékesítéseik/szolgáltatásnyújtásaik után befolyó héával. Az ilyen értékesítők vagy szolgáltatók állandó hitelezői pozícióba kerülhetnek, és előfordulhat, hogy az adóhatóságtól a beszerzéseik után megfizetett héára tényleges visszatérítést kell kérniük. Az Olaszország által nyújtott információk szerint azon adóalanyok, akik a megosztott fizetési rendszer hatálya alá tartozó tranzakciókat végeznek, jogosultak arra, hogy elsőbbséggel kapják meg a megfelelő héajóváírás-visszafizetéseket az ilyen tranzakciókból származó jóváíráshatáron belül. E gyakorlat értelmében a megosztott fizetési mechanizmushoz kapcsolódó visszatérítési kérelmek feldolgozására elsőbbséggel kerül sor mind az előzetes vizsgálatok során, mind pedig a nem elsőbbségi visszatérítésekből származó összegek kifizetésekor.

⁵ A Tanács (EU) 2018/593 végrehajtási határozata (2018. április 16.) az Olasz Köztársaságnak a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK irányelv 218. és 232. cikkétől eltérő különös intézkedés bevezetésére történő felhatalmazásáról (HL L 99., 2018.4.19., 14. o.).

- (9) A kérelmezett eltérésnek meghatározott időre kell szólnia azért, hogy a különös intézkedés alkalmasságát és hatékonyságát értékelni lehessen. A felhatalmazást ezért 2026. június 30-ig meg kell hosszabbítani, amely idő várhatóan elégséges lesz az érintett ágazatokban az adócsalás mérséklésére irányuló, Olaszország által végrehajtott intézkedések hatékonyságának értékelésére.
- (10) A kérelmezett eltérés keretében a szükséges nyomon követés biztosítása érdekében – különösen annak értékelése érdekében, hogy annak milyen hatása van az említett eltérés hatálya alá tartozó adóalanyok vonatkozásában a héa-visszatérítésekre – Olaszországnak 2024. szeptemberig jelentést kell benyújtania a Bizottsághoz az adóalanyok részére történő héa-visszatérítés általános helyzetéről és különösképpen az eljárás átlagos időtartamáról, valamint a különös intézkedés és az érintett ágazatokban az adócsalás mérséklése érdekében Olaszország által végrehajtott minden egyéb intézkedés hatékonyságáról. Az említett jelentésben fel kell sorolni a különböző végrehajtott intézkedéseket, valamint fel kell tüntetni hatálybalépésük időpontját.
- (11) A különös intézkedés arányban áll a kitűzött célokkal, mivel alkalmazása határozott időre szól és olyan ágazatokra vonatkozik, amelyekben az adócsalás komoly problémát jelent. A különös intézkedés továbbá nem jelent kockázatot arra nézve, hogy az adócsalás áttérjed más ágazatokra vagy más tagállamokra.
- (12) A különös intézkedés a végső fogyasztói szinten beszedett adóbevétel teljes összegét nem fogja negatívan befolyásolni, és nem lesz kedvezőtlen hatással az Unió héából származó saját forrásaira.
- (13) Az (EU) 2017/784 végrehajtási határozatot ezért ennek megfelelően módosítani kell,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Az (EU) 2017/784 tanácsi végrehajtási határozat a következőképpen módosul:

1. az 1. cikk harmadik franciabekezdését el kell hagyni;
2. a 3. cikk második bekezdésében a „2021. szeptember 30-ig” szöveg helyébe a „2024. szeptember 30-ig” szöveg lép;
3. az 5. cikkben a „2023. június 30-áig” szöveg helyébe a „2026. június 30-ig” szöveg lép.

2. cikk

Ez a határozat a róla szóló értesítés napján lép hatályba.

Az 1. cikk 1. pontját azonban 2025. július 1-jétől kell alkalmazni.

3. cikk

Ennek a határozatnak az Olasz Köztársaság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*